

Oct. Hansen: Jeg veed ikke, hvad der berettigede den ærede sidste Taler til med særlig Henmændelse til mig at tale om, at visse Ytringer karakterisere. Jeg har ikke i mit første Foredrag kastet nogen Beskyldning enten imod ham eller imod hans Meningsfæller, og i mit andet Foredrag har jeg udtryffeligt forvaret mig derimod. Jeg har sagt, at denne Sag ikke i og for sig har nogen stor Betydning, men at den kun kunde faae Betydning som Agitationsmiddel, og det har jeg Lov til at sige, uden at den ærede sidste Taler skal kunne tale om, hvorvidt saadanne Ytringer karakterisere eller ikke. I Øvrigt er det mig ikke rigtig klart, hvorledes det ærede Medlem, som med Hensyn til Præstelønningsloven netop taler for, at Lønningerne skulle blive ved Menighederne, at det, som en Gang er lagt til Menighederne for dermed at lønne Præsterne, skal blive der; særlig kan blive Forkæmper og Ordfører for et Forslag om Tiendens Aflysning. — Til det ærede Medlem fra Ringkjøbing Amt (S. Madsen) skal jeg bemærke, at de forskjellige Ulemper ved Tienden, som han fremhævede, ganske vist slæbe ved den, og jeg har i mit tidligere Foredrag udtryffeligt indrømmet, at der kunde være Anledning til at gaa ind paa at søge disse Ulemper fjernede. Naar han talte om, at Ydelse in natura havde store Ulemper, har jeg allerede strax i mit første Foredrag erkjendt dette og sagt, at der var Grund til at arbejde hen paa at faae saadan Ydelse omdannet til Ydelse i Penge. Naar det ærede Medlem dernæst talte om, at den, der havde Ret til Ydelse in natura, men som modtager Penge i Dp gjælb, saaledes som Forholdene nu ere, vinder en Fordel derved, er dette fuldstændig sandt; men det kan heller ikke føre videre end til, at Tienden i Stedet for en Ydelse in natura bliver en Ydelse i Penge efter en Regulering paa samme Maade som tidligere er fket. At der er Ulemper ved Tienden, naar der bliver Tale om Udpacellering, skal jeg ogsaa ganske vist indrømme, men dette gjælder om alle Byrder, der hvile paa faste Eiendomme. Det ærede Medlem maa ikke tro, at Tiende er den eneste Byrde, der hviler paa Eiendomme, hvad enten det er Kjøbstad eller Landeieendomme, og hvis rigtige Fordeling kan foraaarsage Banfselighed, naar der bliver Tale om Udpacellering. Det finder Sted her i Kjøbenhavn og i Kjøbstæderne med Hensyn til Grundskatterne og paa Landet med Hensyn til Arveskæftaafgiften, men dog er det ærede Medlem eller hans Venner endnu ikke fremkommet med Forslag om at afløse den sidstnævnte Afgift. — Naar det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Holm) sagde, at man endog søgte at afløse Arveskæftaafgiften, skal jeg gjøre opmærksom paa, at Forholdet imellem Tienden og Arveskæftaafgiften er det, at Tienden, saa vidt jeg kan skjønne, er en langt lempeligere og i visse Henseender mindre generende Byrde end Arveskæft-

afgiften. — Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) kunde ikke ret forlige mine Ytringer om, at dette Spørgsmaal for en stor Del hvilede paa sentimentale Betragtninger; med det, der blev gjort gjældende af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Nikjær), nemlig at det var, hvad han kaldte, et Lommespørgsmaal. Sagen er dog meget simpel at forklare. For de Folk, der se paa Forholdet fuldstændig upartisk og uden Hensyn til at ville tjene Noget derved, kan der væsentlig kun være sentimentale Grunde til at ønske det afløst; men for dem, der se paa Sagen mala fide, om jeg saa maa sige, med den Hensigt at hverve pekuniære Fordele, kan der ganske vist ikke være sentimentale Grunde, for dem bliver Spørgsmaalet et Lommespørgsmaal. Det ærede Medlem vilde vælte denne Beskyldning for Sentimentalitet fra Tiendeyderen over til Tiendeeieren og fremhævede som meget sentimentalt, at Tiendeeiere ikke alene i dette Aarhundrede, men ogsaa i de forløbne havde været saa grusomme at fordrø Tienden indbetalt. Ja, naar det skal være Sentimentalitet, at Kreditor forlanger, hvad der tilkommer ham, kan Alt gjøres til Sentimentalitet; men derved, at det ærede Medlem i enkelte Retninger og enkelte Punkter kan fremhæve, at der eksisterer Kreditorer, som ere haarde imod deres Debitorer, opnaas der sandelig Intet. Noget Saadant har eksisteret fra Verden blev til, og det vil desværre til alle Tider blive Tilfældet; men derfor kan man dog ikke i en Lovgivning bestemme, at Kreditor ikke har Lov til at fordrø sin Ret; jeg tror ikke, at selv det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds vilde være med dertil. Derimod foreskom det mig, at det ærede Medlem selv som lidt ind paa det Sentimentale, naar han talte om, at Tienden stod som et Mindre om de onde Tider, og at det var det, man vilde bort fra, eller at den, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Hjgsbro) udtrykte sig, stod som et Stykke Middelalder, man vilde have ud af Verden. Jeg veed dog ikke, hvorfor man vil dette, naar vi kun have saa faa af disse Stykker Middelalder, thi undertiden kunne de være ganske gode. Man kan ikke saaledes fuldstændig bryde med Fortiden, naar der ikke netop er Tale om Noget, som medfører Ulempe; naar der ikke kan paavises en eneste Ulempe ved et saadant Forhold, staar det for den historiske Betragtning som en Fordel. Hvad dernæst angaar de onde Tider, hvorpaa Tienden skulde vise tilbage, og som man nødig vilde mindes, veed jeg ikke rettere end, at den, der indførte Tienden, var den katholicke Kirke, og det var en Mand som Erkebiskop Absalon, der var Forkæmper for Kirkens og Præsterens Magt; men det er dog ikke onde Tider at vise tilbage til, da Biskop Absalon og andre Mænd søgte at fremme Kirkens Liv. Hvis det ærede Medlem ved onde Tider tænkte paa de Tider, da Bønderne havde ondt ved at betale, er det ganske